

ความเชื่อของชาวภูเก็ต

ย ภูเก็ตเป็นเกาะแยกออกจากแผ่นดินใหญ่ ทำให้ชาวภูเก็ตอยู่อย่างอิสระไม่ได้ติดต่อกับคนภายนอกมากนัก นอกจากพ่อค้าและนักแสวงโชคที่แวะพักภูเก็ตเพื่อเติมเสบียงอาหาร และน้ำ สำหรับเดินเรือต่อไป การแยกตัวอย่างโดดเดี่ยว มาแต่ดั้งเดิม ประกอบกับภายในเกาะที่มีทรัพยากรอุดมสมบูรณ์ สามารถพึ่งตนเองได้โดยไม่ต้องอาศัย ความช่วยเหลือ จากรัฐบาลกลาง แร่ดีบุกเป็นทรัพยากรสำคัญที่นำรายได้เข้าสู่ประชากร การติดต่อซื้อขาย ก็สามารถติดต่อกับบีนัง สิงคโปร์ มากกว่าที่จะติดต่อกับทางกรุงเทพฯ แร่ดีบุกเป็นทรัพยากรที่จูงใจให้ชาวต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจในภูเก็ต คนภูเก็ต จึงคุ้นเคยกับคน แปลกหน้าเป็นอย่างดี อาจจะเป็นเพราะชาวต่างชาติต่างภาษามากมายที่เข้ามาในภูเก็ต ทำให้คนภูเก็ตไม่ค่อยให้ความสำคัญต่อชาวต่างชาติมากนัก ในอดีตเคยขับไล่ชาวฮอลันดาที่เข้ามาค้าดีบุกและเอาเปรียบคนท้องถิ่นทำให้ชาวท้องถิ่นไม่พอใจ แต่โดยทั่วไปแล้วคนภูเก็ต ไม่ชอบการทะเลาะวิวาท การนัดชุมนุมประท้วง การเรียกร้องใด ๆ เพราะคนส่วนใหญ่เป็นคนจีน มุ่งมั่นที่จะทำมาหากิน มากกว่า จะมามีปัญหากับคนต่างชาติ มีความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย ผู้หญิงชาวภูเก็ตที่ว่างจากการงานที่บ้านก็จะไปร่อนหาแร่ มาขายได้รายได้ดี ชาวภูเก็ตจึงไม่ค่อยกระตือรือร้นในการทำงาน ร้านอาหารที่มีชื่อเสียงส่วนใหญ่เป็นคนต่างจังหวัด ชาวภูเก็ตจะเป็นนักบริโภคมากกว่า ผู้ขายจะเน้นพ่อค้า แม่ค้า ตั้งแต่วานอาหารจนถึงสินค้าเสื้อผ้า ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จึงเป็นของคนต่างจังหวัดเป็นส่วนใหญ่

ย ชาวภูเก็ตมีความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์ เวทย์มนต์คาถา และสิ่งเร้นลับต่าง ๆ หลายเรื่องด้วยกัน ย ย ย โดยเฉพาะเกี่ยวกับวิญญาณศักดิ์สิทธิ์ต่าง ๆ การตั้งศาลพระภูมิ

มีความเชื่อกันว่าศาลพระภูมิเป็นที่สิงสถิตย์ญาณเจ้าของที่ หรือที่เรียกว่า "เจ้าที่เจ้าทาง" ผู้มีมาครอบครองที่ดินหรือสิ่งก่อสร้าง มักจะทำพิธีบวงสรวงเพื่อเซ่นไหว้เจ้าที่เจ้าทางเพื่อความเป็นสิริมงคล และคุ้มครองผู้ที่อยู่อาศัย มีการตั้งศาลพระภูมิ และอันเชิญดวงวิญญาณของเจ้าที่เจ้าทางมาสถิต และบวงสรวงบัตผลิตวยอาหารคาวหวาน มักนิยมทำพิธีวันเสาร์ หรือวันอังคารข้างขึ้นเดือนสี่ หรือเมื่อมีการสร้างบ้านใหม่ หรือมีพิธีมงคลสมรส.ความเชื่ออื่น ๆ

ชาวภูเก็ตเชื่อสายจีนบูชาเทวดา "ถิกง" ซึ่งอัญเชิญไว้ที่หิ้งเล็ก ๆ ติดตั้งไว้ที่เสาบ้านด้านซ้ายมือของตัวบ้าน ด้วยเหตุผลเดียวกันคือ เพื่อคุ้มครองปกป้องรักษาผู้ที่อยู่ในบ้าน

ย การปฏิบัติตนบางอย่าง ชาวภูเก็ตรุ่นเก่า มักจะห้ามลูกหลานนอนในเวลาโพล้เพล้ใกล้ค่ำโดยอ้างว่าตะวันจะข่มดวงตา (วันข่มตา) ห้ามนอนหันศีรษะไปทางทิศตะวันตก เพราะมีความเชื่อว่าเป็นทิศที่สำหรับผีเสียชีวิตแล้ว เมื่อได้กลิ่นหรือสิ่งผิดปกติห้ามทักในเวลากลางคืน ห้ามออกไปนอกบ้านในเวลาพลบค่ำ เพราะเชื่อว่าเป็นเวลาของวิญญาณ ภูติผีปีศาจเริ่มออกหากิน ให้เลยเวลานั้นแล้วจึงจะออกไปได้ ห้ามกวาดขยะในเวลากลางคืน เพราะเชื่อว่าจะกวาดโชคลาภเงินทองออกไปจากบ้าน ห้ามจ่ายเงินในขณะที่รับประทานอาหาร เพราะเชื่อว่าถ้าจ่ายในช่วงนั้นจะทำมาหากินไม่ขึ้นเก็บเงินทองไม่อยู่ เสรีจรรยาในเรื่องการกินเสียก่อนจึงจะจ่ายเงิน ไม่ว่าจะเป็นการจ่ายเงินเพื่ออะไรก็ตาม ห้ามขานรับเมื่อมีเสียงเรียกในเวลากลางคืน

ย ผู้หญิงมีครรภ์ห้ามจัดเตรียมเครื่องเด็กอ่อนไว้ล่วงหน้า เพราะกลัวว่าจะทำให้เด็กที่จะมาเกิดเสียชีวิตเสียก่อน ย ขณะที่เกิดจันทรุปราคา หญิงมีครรภ์จะต้องเอาเข็มซ่อนปลายกลัดติดชายพกไว้ ห้ามกินผลไม้ที่มีใจ (ขูดไส้น้ำแขวนไว้ตามต้นผลไม้) จะทำให้ท้องป่องไม่ยุบ ไม่นกินของของคนแปลกหน้าไม่รู้จักกัน เพราะเกรงจะทำของใส่ หรืออาจจะเป็นการรบ ก็ได

ย เด็กทารกที่ผู้ใหญ่รักใคร่เอ็นดู ห้ามผู้ใหญ่ชม หรือกล่าวชมเด็กว่าน่ารัก สวย ดี วิเศษ แต่ให้กล่าวคำที่น่าเกลียดน่าชังแทน เพราะเกรงว่าภูติผีปีศาจจะมานำตัวเด็กไปเข้าทำนองว่าคนดีผีไม่ไว้ ทารกที่ยิ้มหัวโจกขณะนอนหลับ เชื่อว่า แม่ชื้อทัก (หยอกเหย้า) และหากเกิดไม่สบายประเภทตัวร้อนหรือร้องไห้ หรือชักโดยไม่มีสาเหตุ เชื่อว่าถูกวิญญาณบรรพบุรุษมาเตือน หรือแกล้ง เนื่องจากลูกหลานกระทำความผิด ย ย ครอบครัวยุคนี้นับถือ "ตายาย" ขณะที่รับประทานอาหารห้ามเอ่ยคำว่า อร่อย ชอบ หรือคำชมใด ๆ เพราะเชื่อว่าจะได้ยื่นถึงหูของตายาย และจะทำให้ตายายไม่พอใจ เพราะไม่มีส่วนร่วมด้วย หากจะทำการใด ๆ ที่เป็นพิธีการที่สำคัญจะต้องบอกกล่าวให้ตายายทราบด้วย ฉะนั้นจะเกิดอาการไม่สบาย หรือผิวดาเพสแก่ลูกหลานคนใดคนหนึ่งได้ในช่วงของการจัดงาน

ย ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน และการบำบัดรักษา สมัยก่อนการแพทย์แผนปัจจุบันยังไม่ได้รับความนิยม เมื่อเกิดเจ็บป่วยไม่สบายจะรักษาหมอกกลางบ้าน (แพทย์แผนโบราณ) ชาวภูเก็ตนั้นนอกจากจะรักษาความป่วยไข้กับหมอกกลางบ้านแล้ว บางคนรักษาด้วยการถามคนทรงเจ้าเข้าผี รักษาโดยวิธีเชื่อมซีตามเทพเจ้าตามศาลเจ้า เช่น ศาลเจ้าปู่จ้อ และนำแปลกที่หลายรายมาราบด้วยกันที่ได้รับยาจากการเชื่อมซีแล้วมีอาการทุเลาและหายป่วยไข้

ย ความเชื่อของชาวเล ชาวเลหรือชาวน้ำ เป็นกลุ่มชนที่อพยพมาตั้งรกรากอยู่นานจนกลายเป็นชาวภูเก็ตที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เฉพาะกลุ่ม สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ (๒๕๒๘ : ๒๓๘-๒๓๙) ได้กล่าวถึงประเพณีลอยเรือของชาวเลเกาะสิเหร่ว่า

ประเพณีนี้เกิดจากความเชื่อที่เกิดจากความเสียหายในการดำเนินชีวิตตามสภาพที่ชนกลุ่มนี้ต้องเผชิญอยู่ แม้ชาวเลจะได้สมญาว่า "เจ้าทะเล" แต่พวกเขาต้องผจญภัยในทะเลเกือบตลอดเวลา และเคยเอาชีวิตเสี่ยงทะเลเป็นจำนวนมาก คลื่นลมคือมัจจุราชที่ถากง จึงต้องหันมาพึ่ง "ชิน" (ผีฟ้าพวกหนึ่งว่าลงมาจากสวรรค์อาศัยอยู่ในทะเลมีลักษณะเป็นดวงไฟมีสีต่าง ๆ) คือเทพเจ้าแห่งเกาะ

ซึ่งอาจบันดาลทุกสิ่งทุกอย่างให้เกิดขึ้นหรือลดยเรือจึงกระทำเพื่อขออำนาจเจ้าเกาะช่วยคุ้มครองพวกเขา และเพื่อขับไล่สิ่งอัปมงคลออกจากหมู่เกาะ

ความเชื่อที่เกิดเป็นนิสัยฝังลึกจนเกิดเป็นกิจกรรม เสาะหาไม้มาต่อเรือ สลัก ตุ๊กตาเป็นผีพาย การทำตุ๊กตาเสาะเสาะหาเจ้าจำนวนสมาชิกในแต่ละครอบครัว และเข้าร่วมพิธีกรรมตามคำแนะนำของ "โต๊ะหมอ" ผู้นำในการทำพิธีลดยเรือและบางที่มีฐานะคล้ายหมอมือ

ย ความเชื่อเรื่องการเกิดของชาวเล จะต้องจัดสิ่งของต่าง ๆ ใส่สอบราด สำหรับตั้งรกรากให้แก่หมอต้าแย เพื่อให้การคลอดปลอดภัย ได้แก่ ข้าวสาร ๑ กระป๋องเล็ก ด้ายดิบ ๑ ขด เทียน ๑ เล่ม หมาก ๕ คำ พลุ ๕ ใบ เงินแล้วแต่จะให้

ย ความเชื่อเรื่องการฝังศพ เมื่อฝังผู้ตาย ๑ ศพ ต้องปลุกมะพร้าวไว้ ๑ ต้น.